

Мочварни систем

Мочварни систем

- Мочварама се називају јавко влажни делови земљине површине обрасли бујном хидрофилном вегетацијом.
- У њима се нагомилава непотпуно распаднута биљна материја
- Мочваре могу бити јасано издиференциран депозициони систем — велике мочваре са хиљадама или десетинама хиљада квадратних километара
- Мале мочваре су везане обично за неке друге депозиционе ситеме као што су реке, језера, делте

Мочварни систем

- Овај систем може настати на два али супротна начина
- Исушивањем неког постојећег воденог басена (језера, мртваје, лагуне...)
- Овлаживањем сувих копнених површина, површинским или подземним овдама

- У мочварама настају две врсте седимената: органогени и глиновити.
- Какви ће органогени депонати настати зависи од климе, врсте биљне заједнице, нивоа воде, киселости средине, присуству или одсуству кисеоника и од начина биохемијског распадања

Биохемијски процеси у мочварама

- *Труљење*
- *Хумификација*
- *Тресетизација*
- *Сапротелизација*

Биохемијски процеси у мочварама

- Процеси хумификације и тресетизације захватају остатке копнених биљака који се у највећој мери састоје од целулозе и лигнина
- Сапропелизацији подлежу водене планктонске биљке, већином алеге које имају више масти и беланчевина
- Прва два процеса воде обогаћивању угљеником, односно карбонификацији

Биохемијски процеси у мочварама

- Биохемијски процеси се одвијају у две фазе. Прво се дејством микроорганизама врењем разлаже биљна материја до врло простих али активних једињења. Затим долази до синтезе тих једињења и формирања нових, којих нема у биљкама

Неоргански седименти у мачварама

- Доминатни седименти су финозрни тј. глине и алеврити. Ови седименти су делом постојали у моменту замочварење средине или су донесени у фазама заплављивања. Тада може бити принесена и песковита фракција. Такође, ветром могу бити донесене велике количине финозрног кластичног материјала. Ово је посебно везано за извејавање са границе ледника у глацијациама.
- У мочварама се могу формирати и карбонатни депонати као локална нагомилање љуштура организама који у неком периоду живе у овом екосистему.

Неоргански седименти у мачварама

- Под утицајем веома киселе средине, каква је мочварна, долази до трансформације минерала у каолинит. Уз каолинит је присутан и илит.
- Асоцијацију седимента у мочварама чине тресети, сапропели, глине, карбонати, а подређено и пескови.

Подела мочвара

- Критеријуми за поделу мочвара су различити:
- Према условима исхране биљака деле се на ниске (*еутрофне*), прелазне (*мезотрофне*) и високе (*олиготрофне*)
- Према положају у рељефу: *котлинске, долинске, падинске*
- Према макрорељефу: *низијске и висијске*
- Према преовлађујућим биљкама: *травнате, цбунасте, маховинске, шумске*

Ниске (еутрофне) мочваре

- Ниске мочваре се налазе у ниским деловима рељефа уз језера, реке, пролувијалне конусе и ниске морске обале. У њима се налази плитка стајаћа вода. Зарасле су зељастом вегетацијом коју у умереном климату чине рогоз, трска, раставић и оштрица.
- За исхрану ових биљака важну улогу имају минералне материје из подлоге.

Прелазне (мезотрофне) мочваре

- Прелазне мочваре немају стајаћу воду.
- Биљну заједницу у умереним климатима чине маховине, жбунови јове, бреза, и црногорца.
- У овим мочварама је смањен приснос минералне материје

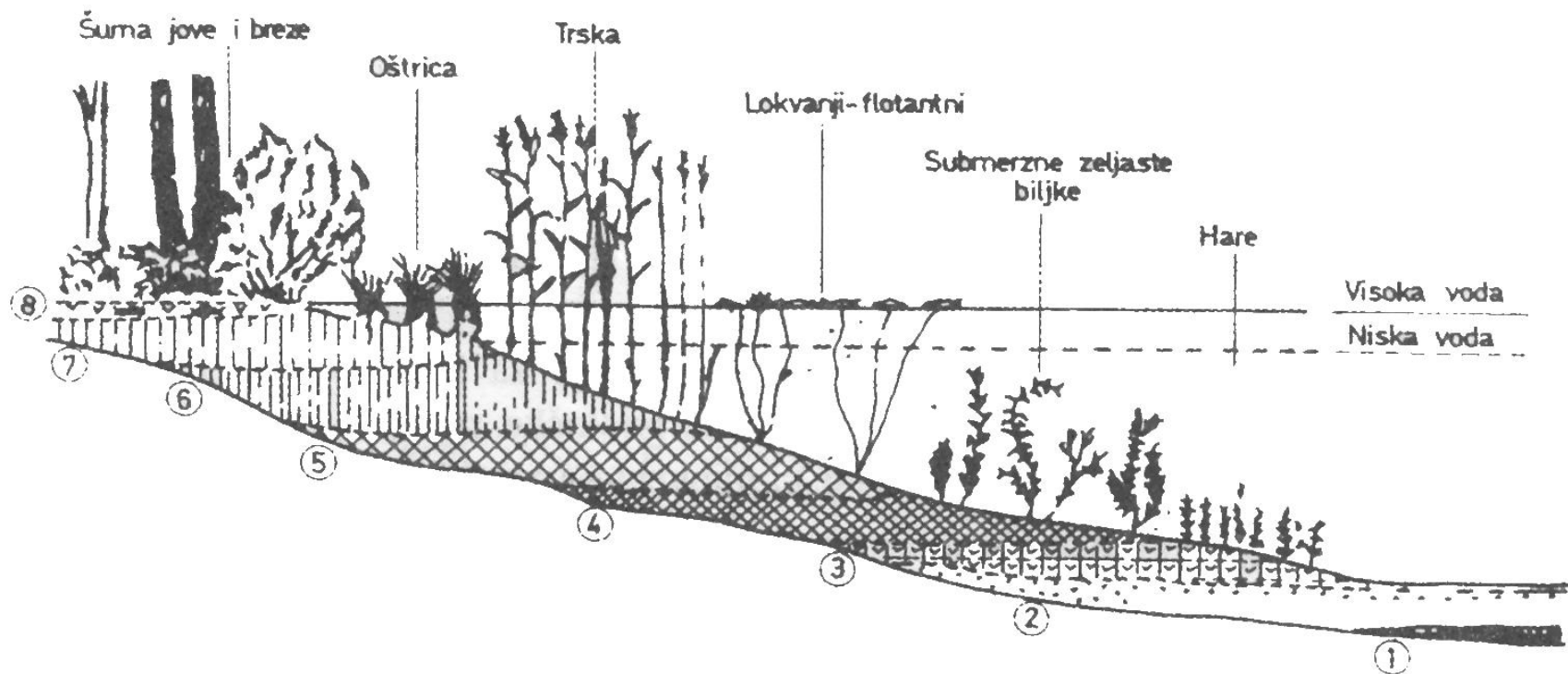
Високе (олиготрофне) мочваре

- Ове мочваре се налазе у регионима који имају влажну климу тако да се биљке снабдевају водом из атмосфере. Биљни свет користи минимално минерлану материју.
- Овакве мочваре су честе на северној полулопти са хладним климатом – тундре
- У оваквим мочварама распадање биљака је споро

Приморске мочваре

- Приморске мочваре су везане уз светки океан, а могу бити ниске, прелазне и високе.
- Оне имају засољну воду и могу бити под плиматско-осечним утицајем.
- Ове мочваре се налазе на делтама великих река или уз ниске морске обале
- Посебну врсту ових мочвара чине мангрова мочваре. Оне се истичу биљном заједницом са високим кореновим системом који је у време плиме под водом, а у време осеке на сувом.

Развој мочварног система

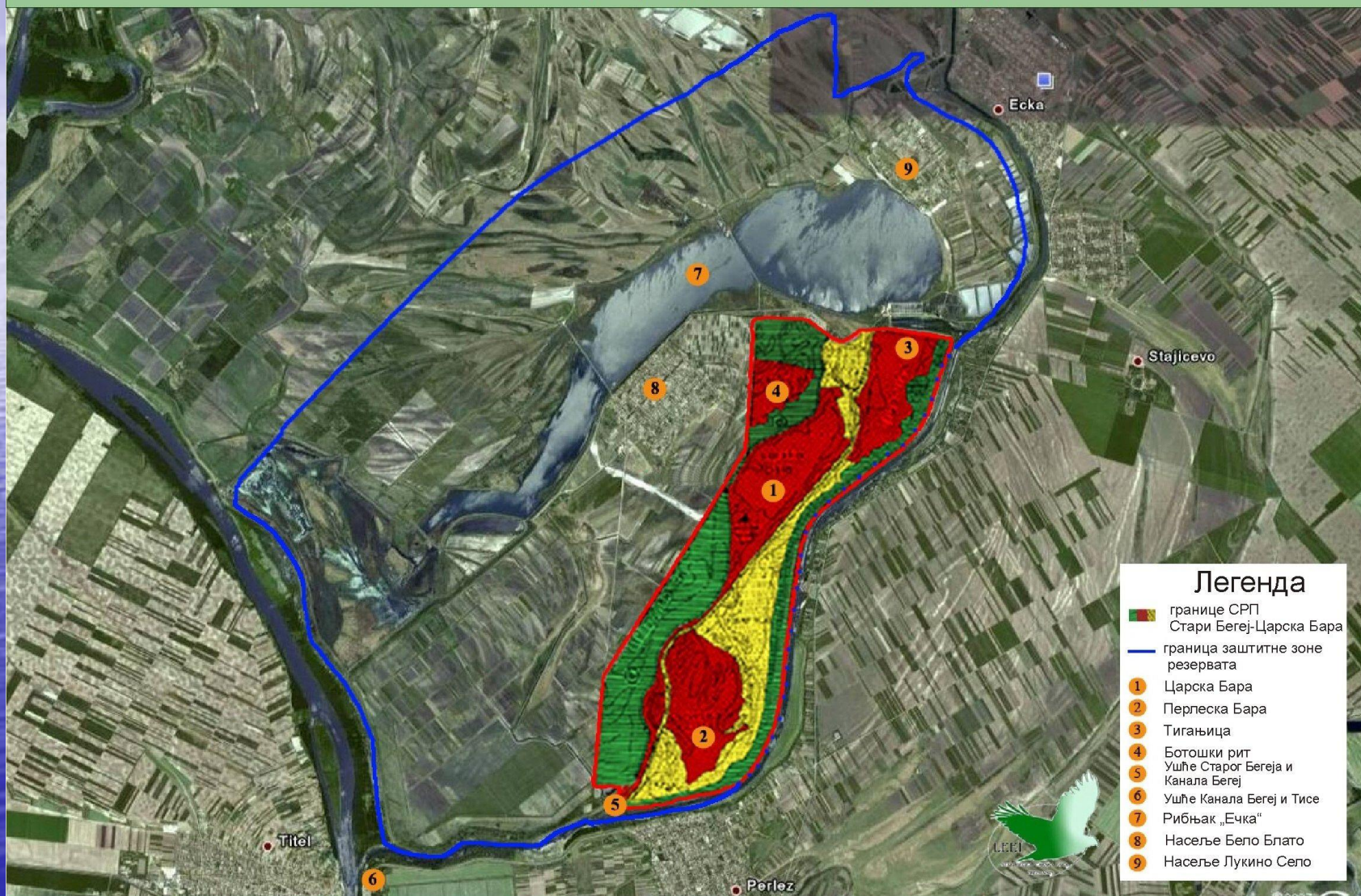
Sl. 205 - Sedimentni niz formiran pri zarastanju i ispunjavanju jezerskog basena. Overbeck, 1950, i Teichmuller , 1962, iz Pantić-a i Nikolić-a, 1973.

Развој мочварног система

- 1-први појас крупније потопљене флоре (харе, маховине, подводне цветнице, 2-појас потопљених широколисних биљака, 3-појас локвања и других флотантних биљака, 4-појас рогоза и трске, 5-појас сувоземене вегетације
- Сваки од ових појаса карактерише посебна врста седимената. У првом појасу настаје муљ богат калцијум карбонатом; у другом - муљ са ситним органским детритусом; у трећем – груби биљни детритус измешан са муљем; у четвртном – тршчани тресет, а у петом – тресет оштрице

Царска бара

Сателитски снимак природног добра Царска Бара

ПРЕГЛЕДНА ГЕОГРАФСКА КАРТА

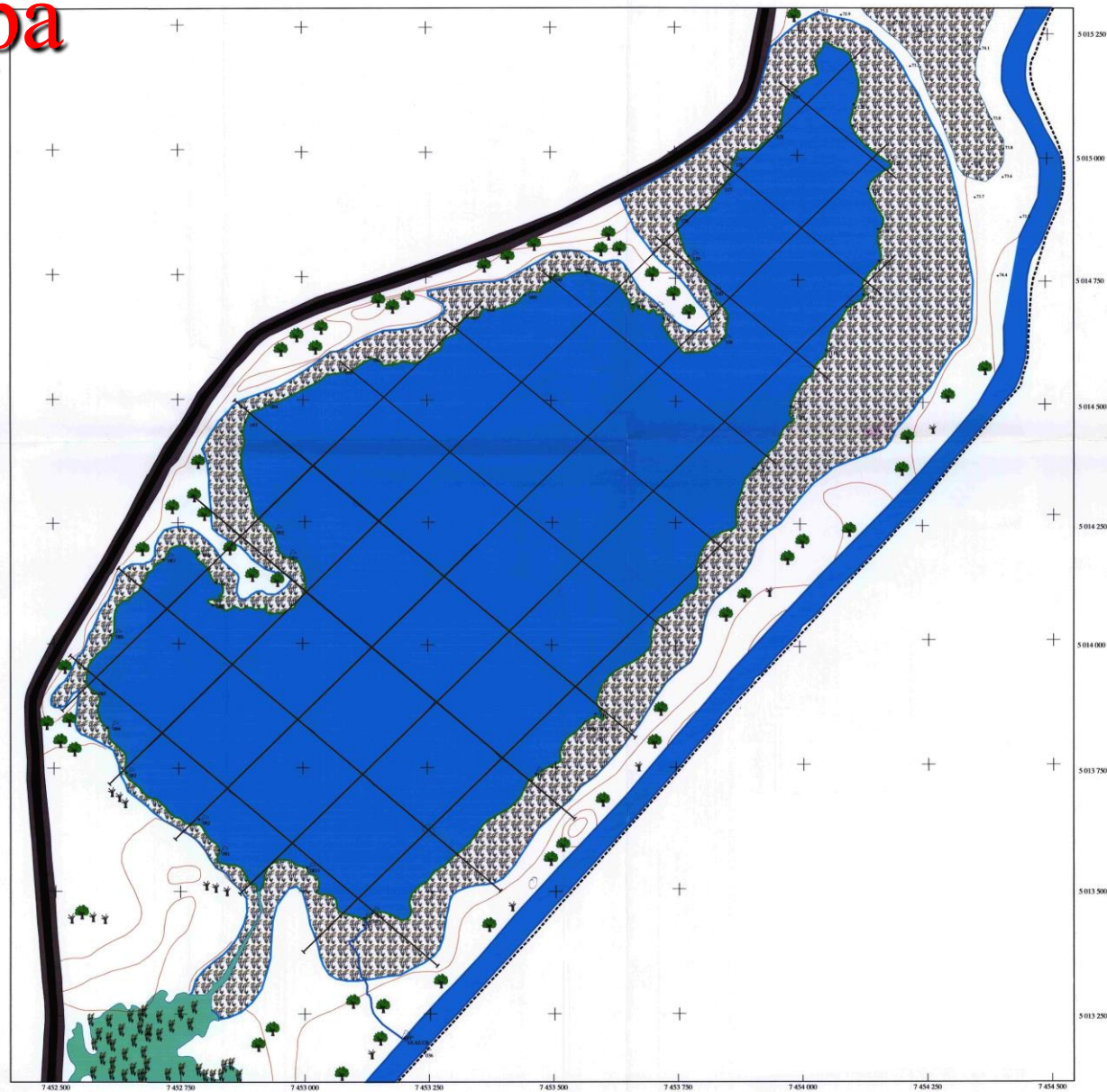
1:600 000

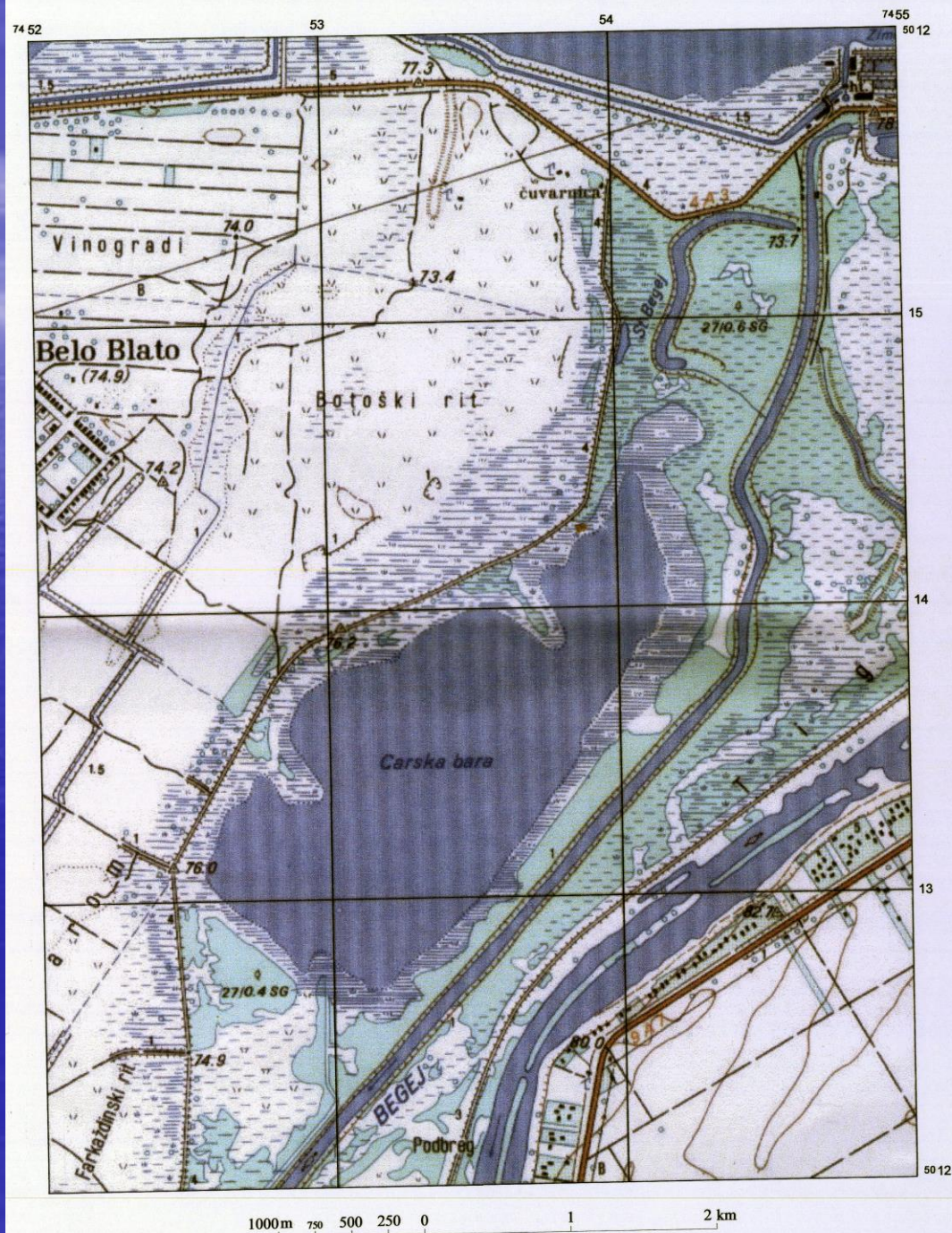
Царска бара

Царска бара

- Царска бара је природни резерват под највишим степеном заштите – у њу нико не сме да улази осим чувара и истраживача
- Представља мртвају Бегеја насталу у холоцену
- Има преко 500 биљних врста
- 24 рибље врсте
- 22 врсте гмизаваца
- 23 врсте водоземаца
- 50 врста сисара
- 250 врста прица

Царска бара

Царска бара

Царска бара

Царска бара

Razmera 1:50

Kota	Interval (m)	Profil	Dubina (m)	Jezgro		Opis materijala
				m	%	
	0,0-1,5		1,5	/	/	Vodeni horizont
	1,5-2,7		2,7	1,0	83,3	Crni alevrolitično-glinoviti mulj
	2,7-3,0		3,0	0,3	100	Sivi alevrolitično-peskoviti mulj
	3,0-3,2		3,2	0,2	100	Maslinasto zelena, slabo peskovita glina

ZAMULJENOST = 53%

Razmera 1:50

Kota	Interval (m)	Profil	Dubina (m)	Jezgro		Opis materijala
				m	%	
71,2						
	0,0-1,2		1,2	/	/	Vodeni horizont
70,0						
	1,2-2,5		2,5	1,2	92	Crni alevrolitično-glinoviti mulj
68,7						
68,5	2,5-2,7		2,7	0,2	100	Tamno zelena masna alevritična glina

ZAMULJENOST = 55,56%

Царска бара

